Notat

Norconsult

Oppdragsgiver: **Karmøy kommune**
Oppdragsnr.: **5205763** Dokumentnr.: **NAT-01**

Til: Jan Arvid Sandvik
Fra: Alv Terje Fotland
Dato 2020-10-21

Naturverdier på areal tiltenkt nye Vea skole

Norconsult har fått i oppdrag av Karmøy kommune å kartlegge naturverdier knytt til området tiltenkt ny skole Vea . Dette notatet er en oppsummering av vurderinene som er gjort i den forbindelse.

Området ble befart 29. september 2020. Tidspunktet er ikke ideelt hverken med hensyn til vekstsesong eller hekkeperiode for fugl, men er ikke avgjørende for å vurdere naturtyper og tilstand.

Innledningsvis må det bemerkes at det foreligger godkjente reguleringsplaner som omhandler hele det aktuelle området; en områdeplan for Krokhaug og Siljeberg vedtatt i 2013 (id 2055) og en detaljreguleringsplan vedtatt i 2016 (id 2070) som omfatter hoveddel av foreslått skoletomt. I forbindelse med begge reguleringsplanene er områdets naturverdier vurdert. Planen fra 2013 har vært klagebehandlet av Fylkesmannen blant annet med påstand om manglende konsekvensvurdering av naturmangfold og hensyn til rødlistearter. Klage ble ikke tatt til følge.

Naturforvalter i Karmøy kommune har vurdert naturverdiene i områdeplanen fra 2013 og kommet til at løvskog og steingarder er viktige funksjonsområder for fugl. Undertegnede har ikke hatt tilgang på grunnlagsmaterialet fra det planarbeidet.

COWI konkluderer i sin omtale av naturverdier i detaljplan fra 2016 slik:

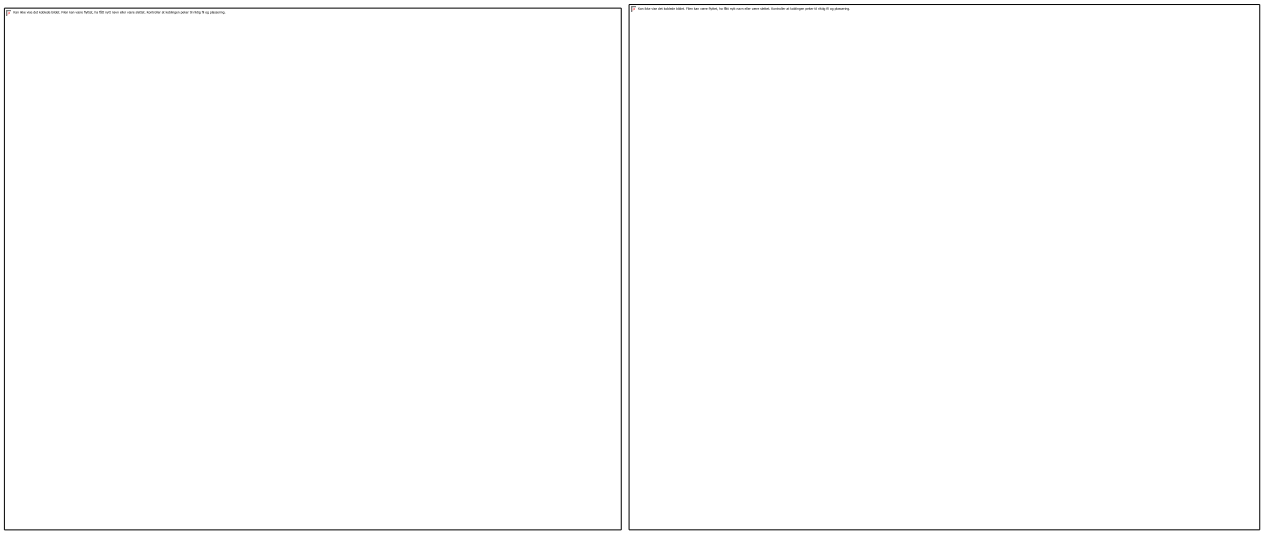
Naturmangfoldet i planområdet er vurdert ut fra tilgjengelig informasjon og befaring, som trivielt og har liten verdi. Planforslaget gir omfattende terrenginngrep, men inngrepene vurderes ikke å påvirke naturmangfold av middels eller høyere verdi. Det er ikke kjente korridorfunksjoner eller landskapsøkologiske trekk som påvirkes av planforslaget.

Befart område

Hele området er et tidligere jordbruksområde på gårdene Munkejord og Østhus. Jordbruksaktivitet har opphørt og areal preges av gjengroing, forsumping og granplanting. Tilstøtende områder i sør fungerer fortsatt som sauebeite. Figur 2 og 3 viser at dette var et åpent landskap hvor dagens våtmarksområde var fulldyrka eng og haugene omkring var lynghei og noe barskog.

Figur 1 Befart område Østhus/Munkejord.

Figur 2 Flyfoto fra 1964 og 2018 viser tydelig hvordan arealbruksendringer i jordbruket har endret naturen i området.

Vannmiljø

Etter at jordbruksdriften opphørte, har drenering av innmarken blitt dårlig og det er oppstått en våtmark dels med åpent vann i østre del av området. Dagens situasjon kan dermed sees på som en tilbakeføring til en naturtilstand området kan ha hatt før det ble dyrket opp. Dette arealet er regulert til offentlig formål.

Figur 3 Innmark på bruk 12 og 13 på Munkejord 60-tallet til venstre og hvordan området framstår i dag til høyre

Drenering i området går sydover gjennom et mindre dalføre og følger i den øvre del av nedslagsfelt overflatedrenering langs steingarden som skiller Østhus fra Munkejord. Drenering følger her ikke noe tydelig bekkefar og ender i en kanal sør for planområdet som til slutt ender opp i Hapaløkbekken. Denne bekken er hovedbekk i Vedavågen-Sårevågen bekkefelt som i vann-nett er gitt «dårlig økologisk tilstand». Dårlig tilstand skyldes diffus avrenning fra jordbruksaktivitet og bebyggelse. På befaring ble det observert kloakkavrenning fra nærliggende bebyggelse inn i planområdet.

Våtmarksområder som ligger geografisk adskilt fra hverandre vil for våtmarkstilknyttede fuglearter samlet utgjøre et helhetlig leveområde. Våtmarken har dermed landskapsøkologisk verdi på lokalt nivå. Våtmarksvegetasjon var dominert av myrhatt, elvesnelle, starr og knappsiv/lyssiv. På befaring ble det observert én stokkand her. Tidspunkt på året gjorde det vanskelig å vurdere artsinventar nærmere, men gitt at områder er undersøkt tidligere er det ingenting som tyder på at det her skal være rødlistearter. Endring fra dyrket mark til våtmark med vannspeil har økt biologisk mangfold i området ved at arter som er tilknyttet vann som amfibier og insekter vil etablere seg i området. Dette igjen gjør området attraktiv for blant annet fugl.

Skog og gammel beitemark

Høydedragene nord og sør for det gjennomgående dalsøkk er dominert av storvokst plantet gran som dels har blitt offer for sterke vinder de siste årene. Granskog gir lite lys til skogbunn og gir redusert artsmangfold. I tillegg til gran vokser det noe furu og løvtrær som bjørk, rogn, selje, hassel, ask, asal og kristtorn. Stort innslag av varmekjære arter er vanlig i denne delen av landet. Oppslag av hassel er særlig framtredende på gamle innmarksbeiter. I dalbunnen inn mot bratte skrenter vokser det for det meste hassel og rogn. Lauvskogen er ung og utgjør små areal dels i gjengroende lynghei og dels på gjengroende innmarksbeite. Det er ikke registrert gamle løvtrær som har vært styvet, dvs hvor lauv og kvist er sanket som dyrefor.

Gjengroing av innmarksbeite i sør og øst skaper en mosaikk av tett skog, skogkant og åpnere lysninger som kan skape gode leveområder for fugl og rådyr. Spor etter rådyr ble sett på høydedraget Krokhaug. I planbeskrivelse til områdeplan fra 2013 vises det til at området har verdi for fugl og slike habitat har nettopp det.

Figur 4 Stedvis dominert av plantet gran, men også lysninger omgitt av ung løvskog.

Området sør for planområdet er fulldyrket, men brukes nå som sauebeite. Siden det ikke er gjerde mellom eiendommene, beiter sauene også inn i løvskogen helt sør i planområdet. Ungskogen helt i sør bestående av rogn og hassel har noe karakter av beiteskog hvor undervegetasjon holdes nede. Litt lenger opp i dalsøkket dominerer hasselskog i et område med litt lystilgang og lite undervegetasjon. Skogen her har kvaliteter som edelløvskog type hasselkratt, men områdene er små og etablert på tidligere innmarksbeite.

Storspove er registrert i nærheten av planområdet. Det er en sårbar art (VU) som er tilknyttet fjæresonen, myr og fukthei. De åpne beiteområdene i sør og strandområder lenger vest i området Fiskeberg er mer egnet funksjonsområde for storspove enn planområdet her.

Stær er også observert i området. Selv om det er en nær truet art på grunn av tilbakegang i populasjonen, så er dette fortsatt en relativt vanlig art i kulturlandskapet.

Figur 5 Grensesstein og sauebeite sør for tomten og løvskog med beitepreg i tilstøtende områder.

Avklaringer vedrørende fugleobservasjoner

Arter hvor Norge har mer enn 25% av den europeiske bestand defineres som **ansvarsarter.** Dette kan både gjelde svært vanlige arter, men også truede rødlistearter. Det er rødlistede arter som er mest relevant å trekke fram i en verdivurdering. Når det gjelder håndtering av registrerte observasjoner av fugl er både type observasjon, alder på observasjon og tidspunkt på året avgjørende for om det er relevant å ta med i en vurdering av et område. Plassering av observasjon i kart er også ofte omtrentlig. Noen av registreringene i dette planområdet er gamle, over 20 år.

I området Østhus/Munkejord/Vea er følgende truede og nær truede ansvarsarter registrert:
Sårbar art (VU); storspove og nær truede arter; stær, sivspurv, gjøk, tyrkerdue, gresshoppesanger og taksvale.

I og ved planområdet er følgende vanlige ansvarsarter registrert: gråspurv, bjørkefink, gråsisik, furukorsnebb, heipiplerke, dvergfalk og fjellvåk. Andre hensynskrevende arter er gråspett og vandrefalk.

Fremmedarter

I en hage tett på våtmarksområdet i øst vokser det store mengder parkslirekne som er definert som fremmedart med svært høy risiko. Helt i vest nær eksisterende bebyggelse er det et større område med fagerfredløs. Det er dessuten registrert noe platanlønn, mispel og rødhyll i området.

Verdivurdering

Planområdet har til tross for et relativt begrenset areal en relativt variert natur som i sin tur gir grunnlag for stor grad av biologisk mangfold lokalt. Det er imidlertid ikke registrert verdier som kvalifiserer til å gi deler av området verdi etter kravspesifikasjon i Direktoratet for naturforvaltning sine håndbøker DN13 og DN19. Også en verdivurdering etter Statens vegvesen veileder V712 om konsekvensanalyser vil definere naturverdiene i området til «noe verdi» som er verdisetting som benyttes på områder som er vanlig forekommende. Også våtmarkens landskapsøkologiske kvaliteter og forekomst av nær truede arter som stær begrenser seg til noe verdi.

Skal en trekke fram området som utpeker seg innenfor planområdet så vurderes våtmarken i øst og den mer lysåpne løvskogen med hassel og rogn i sør som noe bedre enn resten av området.

Forslag til tiltak for å sikre biologisk mangfold

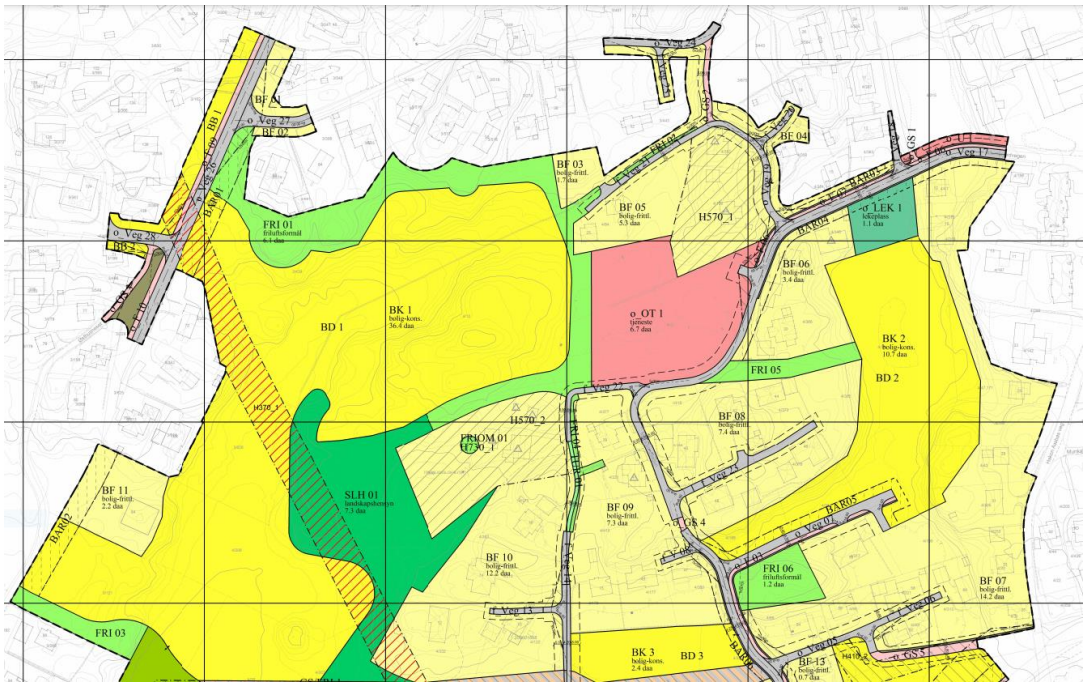
Dersom det blir bygget skole i området og det er ønskelig med skog på høydedragene, bør de store grantrærne fjernes, både fordi granen ikke hører naturlig hjemme her, men også fordi de store trærne utgjør en fare ved vindfall. Reetablering av skog før skje med stedegne arter.

Dersom det er mulig for man benytte åpne dreneringssystem for overflatevann. I nedre del av planområdet kan det vurderes å etablere regnbed og våtmarkskvaliteter for å opprettholde slike kvaliteter dersom våtmark i øst forsvinner.

Oppsummering

Skoletomten har noe verdi for tema naturmangfold og området er allerede godkjent utbygd til boligformål.

Dersom dette hadde vært ledd i en konsekvensvurdering ville det vært avgjørende å få avklart hva som er referansesituasjon. Gitt at det er en godkjent reguleringsplan som har vært gjennom en konsekvensvurdering vil det være endring fra den plan til ny plan som konsekvensvurderes nå. Detaljplanen følger i hovedtrekk de samme prinsipper for grønne verdier som områdeplanen og det er lagt inn en stripe i nord med friluftsformål mellom eksisterende bebyggelse og nye boliger. Det er dessuten lagt inn et område hvor det skal tas landskapshensyn like sør for foreslått skoletomt.

Figur 6 Utsnitt av områdeplan fra 2013.

Det vil trolig være mulig at større deler av tomten fortsatt kan beholde et naturlig preg dersom området omreguleres til skole enn det som er gjeldende etter dagens plan.

Vurdering av naturverdier tar ikke stilling om det kan anbefales/frarådes å bygge skole på denne tomten. Dersom det hadde vært alternative lokaliseringer ville det være mulig å rangere dem og eventuelt anbefale et forslag foran andre.

Figur 7 Våtmarksområdet som tidligere var dyrket mark.

J01	2020-10-21	For bruk	ATFOT	GUMJO	GUMJO
Versjon	**Dato**	**Beskrivelse**	**Utarbeidet**	**Fagkontrollert**	**Godkjent**

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult AS. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.